

Przewodnik
po inicjatywie lokalnej
w Przemyślu

Urząd Miejski w Przemyślu

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) wprowadziła inicjatywę lokalną, jako nową formę współpracy mieszkańców z samorządem lokalnym.

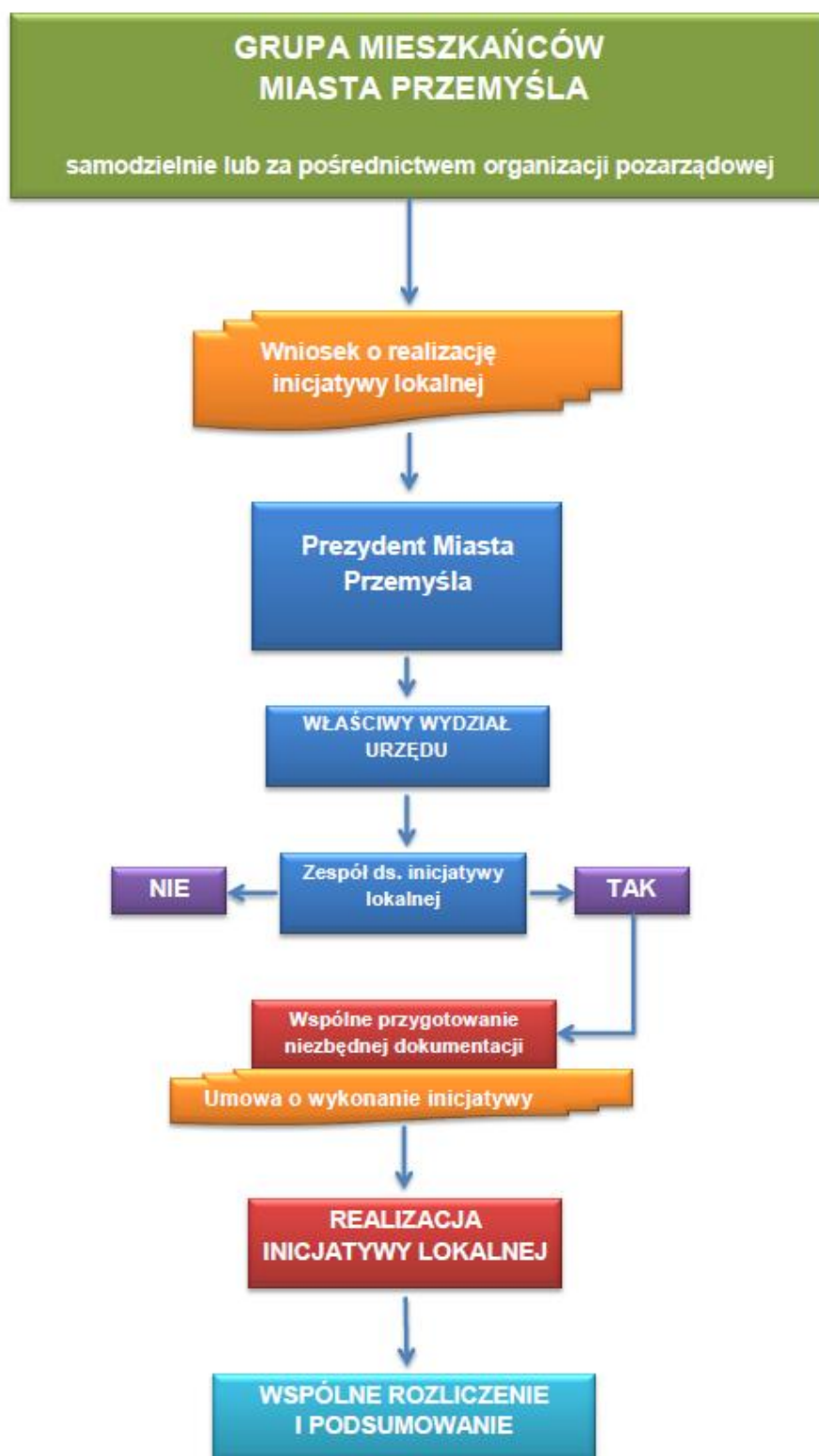
W ramach powyższej inicjatywy mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 cyt. ustawy mogą złożyć wniosek o realizację zadania publicznego do jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której mają miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Wniosek o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej stanowi wniosek w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.

Inicjatywa lokalna może obejmować: działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, obejmującą w szczególności budowę, rozbudowę lub remont dróg, kanalizacji i sieci wodociągowej, stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, a także budynków oraz obiektów małej architektury; działalność charytatywną; podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działalność na rzecz mniejszości narodowych etnicznych oraz języka regionalnego; naukę, szkolnictwo wyższe, edukację, oświatę i wychowanie; kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej; ekologię i ochronę zwierząt oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego; turystykę i krajoznawstwo; porządek i bezpieczeństwo publiczne; promocję i organizację wolontariatu; rewitalizację.

Niniejszy „Przewodnik po inicjatywie lokalnej w Przemysłu” ma za zadanie przybliżyć wszystkim zainteresowanym to nowe rozwiązanie i zachęcić do jego stosowania.

Kilku mieszkańców Przemyśla postanowiło zagospodarować skwerek na swoim osiedlu na miejsce wypoczynku dla osób starszych. Od znajomych słyszeli, że można to zrobić jako inicjatywę lokalną. Problem polega na tym, że nie mają oni praktycznie żadnej wiedzy na ten temat poza informacjami dostępnymi na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Postanowili więc zasięgnąć informacji bezpośrednio w Urzędzie. W rezultacie powstał zapis rozmowy, którą przedkładamy z myślą o przybliżeniu Państwu i spopularyzowaniu tej formy współpracy.

Niedawno dowiedzieliśmy się o możliwości nawiązania bezpośredniej współpracy mieszkańców z Miastem w ramach inicjatywy lokalnej. Co kryje się pod tym pojęciem?

Rzeczywiście, istnieje taka możliwość. Po raz pierwszy inicjatywa lokalna została wprowadzona do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Samą ustawę już Państwo znacie, gdyż w oparciu o nią Miasto od wielu lat współpracuje ze stowarzyszeniami. To ważne, aby w pierwszej kolejności sięgnąć do tej ustawy, ponieważ m.in. wymienia obszary, w których mogą być realizowane zadania w ramach inicjatywy.

Czyli nie każdy problem, który nas dotyka możemy rozwiązać przy pomocy inicjatywy lokalnej?

Tak, to prawda. W ramach inicjatywy lokalnej możemy realizować tylko te zadania, które mieszczą się w obszarach wymienionych w ustawie. Dla przykładu, może to być: budowa, rozbudowa lub remont dróg, kanalizacji i sieci wodociągowej, stanowiących własność Miasta, także budynków oraz obiektów małej architektury; działalność charytatywna, podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej; działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych; promocja i organizacja wolontariatu; edukacja, oświata i wychowanie; działalność w sferze kultury fizycznej i turystyki, ochrony przyrody. Jak widzimy będą to zadania albo inwestycyjne, albo o charakterze społeczno-kulturalnym.

Inicjatywa lokalna to forma współpracy samorządu z mieszkańcami w celu wspólnej realizacji zadań publicznych.

Państwa pomysł z zagospodarowaniem skwerku mieści się w obszarze działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Wracając do pytania, inicjatywa lokalna to forma współpracy mieszkańców z władzami lokalnymi, służąca realizacji zadań publicznych.

Jeżeli nasza propozycja wpisuje się w konkretny obszar, to czy otrzymamy na ten cel jakieś dofinansowanie?

Nie, i należy to bardzo mocno podkreślić. To odróżnia inicjatywę lokalną od np. zlecenia zadań stowarzyszeniom w ramach konkursów ogłaszanych przez Miasto. W przypadku konkursów zlecając zadanie przekazujemy dotację (dofinansowanie). Natomiast w ramach inicjatywy grupa mieszkańców (reprezentanci) „przychodzi” z propozycją konkretnego przedsięwzięcia, deklarując swój współudział w jego realizacji.

Zatem nie otrzymamy pieniędzy, ale i sami musimy wnieść swój wkład?

Tak. Państwa wkładem w inicjatywę może być praca społeczna, przekazanie pieniędzy na ten cel lub wkład rzeczowy (np. ławki na skwerek). Wykonanie inicjatywy opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu własnego, lokalnego potencjału. Oczywiście, nie oznacza to, że w inicjatywę lokalną nie mogą być zaangażowane środki finansowe Miasta. W przypadku zadań inwestycyjnych na pewno tak, lecz Miasto nie prześle pieniędzy na konto grupy inicjatywnej, lecz pozostanie ich dysponentem.

Realizując inicjatywę lokalną miasto nie przekazuje środków finansowych, lecz pokrywa część lub całość kosztów.

Podsumujmy: w przypadku inicjatywy lokalnej dwie strony: grupa mieszkańców i Miasto umawia się na realizację pomysłu, ustalając między sobą kto i co wnosi.

Czy moglibyśmy poznać jakieś inne przykłady zadań możliwych do realizacji w ramach inicjatywy lokalnej?

Celem inicjatywy lokalnej może być zagospodarowanie obszaru terenów zielonych – wkładem Miasta będzie np. dostarczenie sprzętu, sfinansowanie koniecznych wydatków lub wsparcie organizacyjne. Natomiast mieszkańcy mogą wykonać określone prace lub dostarczyć sadzonek. Wkładem może być również utrzymanie i dbanie o ten teren. To samo może dotyczyć odnowienia lokalu, czy postawienia ławek na skwerze. Możliwe będzie także wspólne wyremontowanie jakiegoś odcinka drogi.

Obok zadań inwestycyjnych mogą to być także zadania dotyczące kultury fizycznej, turystyki itp.

Niektóre przedsięwzięcia, zwłaszcza inwestycyjne, będą wymagały dokumentacji technicznej czy pozwolenia na budowę. To również może stanowić wkład mieszkańców.

Mieszkańcy mogą wnieść wkład pracy społecznej, wkład rzeczowy lub finansowy.

Jeżeli mamy już pomysł, to co konkretnie powinniśmy zrobić?

Kolejnym krokiem powinno być przygotowanie wniosku o realizację inicjatywy lokalnej.

Czy jest jakiś gotowy formularz wniosku?

Nie, ustawodawca nie przewidział takiego rozwiązania, lecz postanowił, że będzie to wniosek w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego. Nie wchodząc zbyt w szczegóły należy wspomnieć, że w tym przypadku przede wszystkim decyduje treść wniosku a nie jego forma zewnętrzna. Na pewno wniosek taki powinien zawierać m.in. dane osób składających (będą to wnioskodawcy reprezentujący mieszkańców); opis zadań ze wskazaniem wkładu pracy, szacunkowy koszt realizacji zadania, opis stanu i termin realizacji. Warto uzasadnić podjęcie zadania – dlaczego i komu będzie służyć.

Nie mniej jednak, aby ułatwić wnioskodawcom zadanie, Urząd przygotował wzór wniosku, z którego będzie można skorzystać.

Nie mamy zbyt doświadczenia w przygotowywaniu wniosków. Co się stanie jeżeli popełnimy w nim błędy?

Jeżeli wniosek będzie niekompletny, nieczytelny lub zawierał błędy Urząd poprosi o uzupełnienie, bądź wyjaśnienie wątpliwości.

Proszę pamiętać, że urzędnicy także muszą nauczyć się korzystania z tej nowej formy realizacji zadań. Przygotowując wniosek powinno się tak opisać przedsięwzięcie, aby osoby oceniające, tylko na jego podstawie, miały pełną o nim wiedzę. Im więcej istotnych informacji tym lepiej. Jednakże – nie ilość a jakość ma tutaj znaczenie.

Gdzie należy złożyć wniosek?

Jeżeli wniosek będzie składany w wersji papierowej, to należy zaadresować go do Prezydenta Miasta Przemysła, można z dopiskiem „Wniosek o realizację inicjatywy lokalnej”, i złożyć na Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Przemyśle, Rynek 1 w godzinach urzędowania.

Można również złożyć wniosek za pośrednictwem platformy ePUAP. W tym celu na stronie www.przemysl.pl należy wejść na stronę BIP (Biuletyn Informacji Publicznej) i odszukać odnośnik „Elektroniczna skrzynka podawcza”, a następnie postępować zgodnie z podanymi tam wskazówkami.

Kto oceni nasz wniosek i jakie kryteria będą brane pod uwagę?

Ostatecznego wyboru wniosków dokonuje Prezydent Miasta, po zasięgnięciu opinii zespołu ds. inicjatywy lokalnej. Zespół został powołany zarządzeniem Pana Prezydenta, a w jego skład wchodzi wybrani radni Rady Miejskiej w Przemyśle, przedstawiciele Urzędu Miejskiego i Przemyskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Wniosek o realizację inicjatywy lokalnej nie wymaga specjalnego formularza i można go wnieść w każdym czasie.

Kryteria oceny wniosków zostały szczegółowo określone w uchwale w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. I tak wymienię tylko kilka:

celowość realizacji inicjatywy z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej, możliwość realizacji zadania, udział środków finansowych wnioskodawcy, wkład rzeczowy i praca społeczna.

Pozostaje jeszcze jedna bardzo ważna sprawa – możliwości finansowe Miasta. Trudno jest przewidzieć jaka będzie aktywność mieszkańców w realizację zadań z wykorzystaniem inicjatywy lokalnej, a w konsekwencji jakie środki będą potrzebne. Z czasem wypracujemy właściwy tok postępowania. Wiele cennych inicjatyw uda się wspólnie zrealizować również bez wykorzystania środków finansowych lub przy ich niewielkim udziale.

Skąd będziemy wiedzieli, że nasz wniosek zostanie przyjęty do realizacji?

O wynikach oceny wnioskodawcy zostaną powiadomieni. W przypadku odrzucenia wniosku zostanie dołączone uzasadnienie.

Z kolei pozytywna ocena wniosku i przyjęcie go do realizacji spowoduje wspólne ustalenie szczegółów realizacji inicjatywy, zwłaszcza podziału zadań, harmonogramu i kosztorysu.

Wspólne, to znaczy z urzędnikami?

Tak, gdyż taka w istocie jest idea inicjatywy lokalnej – wspólna realizacja zadań.

Następnie zostanie przygotowana i podpisana umowa o realizację inicjatywy. Umowa ta jest kluczowa, gdyż szczegółowo sprecyzuje zobowiązania stron umowy i ich udział w inicjatywie, kwestie odpowiedzialności, okres jej obowiązywania i tryb rozwiązania.

A co w przypadku jeżeli wniosek otrzyma pozytywną ocenę, a w budżecie nie będzie wystarczających środków?

Niestety, możliwy jest i taki scenariusz. Dobrym rozwiązaniem może być stworzenie listy takich wniosków, które będą brane pod uwagę np. przy tworzeniu kolejnego budżetu – będzie to taka lista rezerwowa.

Czy po zrealizowaniu inicjatywy lokalnej czekają nas jeszcze jakieś zadania?

Środki trwałe powstałe w trakcie realizacji inicjatywy lokalnej stanowią własność Gminy Miejskiej Przemyśl.

Tak, po zakończeniu zadania należy przygotować sprawozdanie. Będzie ono zawierać opis osiągniętych rezultatów, ocenę realizacji harmonogramu i budżetu, a także szczegółową informację dotyczącą wzajemnych świadczeń.

Inicjatywa lokalna przypomina budżet obywatelski, czy chodzi o to samo?

Nie. Inicjatywa lokalna, podobnie jak budżet obywatelski pozwala na konkretne zaangażowanie mieszkańców, wspiera sąsiedzką współpracę i jest przejrzystą formą zarządzania finansami miejskimi. W przypadku budżetu obywatelskiego mieszkańcy głosują nad wybranym projektem, a Miasto w całości go realizuje. W ramach inicjatywy lokalnej działamy wspólnie od początku do końca.

Gdzie szukać informacji?

Urząd Miejski w Przemyślu

Rynek 1, 37-700 Przemyśl

e-mail: kancelaria@um.przemysl.pl

 Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych

ul. Ratuszowa 1; tel. 16 670 40 88

 Wydział Rozwoju, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych

ul. Ratuszowa 1; tel. 16 678 57 34

 Wydział Spraw Społecznych

ul. Ratuszowa 1; tel. 16 675 20 42

 Wydział Promocji i Kultury

Rynek 1; tel. 16 675 21 31

 Wydział Edukacji i Sportu

ul. Ratuszowa 1; tel. 16 675 21 45